

Statsraad CHRISTIAN FRIDERICH TEMLER

om

Spor af en Overensstemmelse

mellem

det Illyriske og Celtiske Sprog,
i de Nordiske og øvrige Mundarter,
som komme af dem begge.

Svor sølsom denne Overskrift end maatte klinge, og hvor langt
vort Nordens Sprog, tilligemed deres fælleds Stammemo-
der det Celtiske ved første Øjeblik, end maatte synes at være fra
ald Lighed og Overensstemmelse med de Sprog, som tilhøre Fol-
kene af Slavisk Herkomst, og strække sig, naar man iberegner alle
de forskiellige didhen hørende Mundarter, saa overmaade vidt, at
de ikke allene gielde i næsten den 3de Deel af Europa, men end og
i et meget stort Stykke af Asien; Saa unægteligt forekommer det
mig dog, at der hist og her befindes udi begge, tydelige Spor paa
en sønagtig Overensstemmelse, som viiser at de ere beslægtede, og
tillige giver en grundet Anledning til at formode, at der i de ældste
Tider maa have været liden eller ingen Forskiellighed imellem beg-
ges fælleds Kilder. Jeg indlader mig her aldeles ikke i det Spørs-
maal, om det i Italien og de Keiserlige Arvelande nu omstunder
saa kaldte Illyriske Sprog er det selv samme, som blev talt i Ro-
mernes Tider af Indbyggerne af det gamle Illyricum, eller om
det først i det flette Hundrede Aar efter Christi Fødsel, er indbragt
af vandrende Folkslag af Slavisk Herkomst i disse Lande, som den

Tiid var en Romersk Provinds: Mig skal det være ligegyldigt, hvilken af disse Meeninger man vil antage og holde for den rigtigste. Man kan herom f. Ex. kun holde Johan Thunmanns Undersøgelse om nogle Nordiske Folks gamle Historie p. 146 og folg. ved Siden af hvad Abbeden Albert Fortis om Morlakernes Seder skriver p. 3. 4, da begges Meeninger ere hinanden ganske modsadte.

Naar jeg taler om det Illyriske, forstaaer jeg derved den fælleds Kilde til alle nu værende Slavoniske Mundarter, nemlig til det Bøhmiske, Bosniatiske, Bulgariske, Crainer- eller Vindiske, Croatiske, Dalmatiste, Over- og Neder Lausnitz- samt Lyneborg-Danneberg-Vendiske, Litthauiske, Mæhriske, Poliske, Rætziiske eller Servianiske, Russiske, samt, endskjønt kun i visse Henseender, det Albaniske eller Epirotiske, Esthniske, Lettiske og Vallatiste Sprog; hvorhos jeg dog ikke vil nægte, at det nu omstunder i det Østerrigiske og Venetianske Dalmatien brugelige Illyriske saaledes som det nu tales, jo kan ansees for et nyere Sprog, hvis egentlige Hjem, i Henseende til Sprogets Reenhed er de bjergagtige Egne af Dalmatien, og Staden Ragusa i Henseende til Zirligheden; derhos troer jeg dog, at man finder just i dette, om man saa vil kalde det, nye Illyrist-Dalmatiste Sprog langt flere overblevne Stamme-Ord af det ældgamle Illyriske eller Slavoniske, end i alle andre nu herskende bekiendte Mundarter deraf tilsammentagne.

Hos mig er ingen Tvivl tilbage, at der jo forekommer i det nys ommeldte, og de fra det gamle Celtiske Hoved-Sprog nedstammende yngre Sprog, nemlig det Armeriske eller Bas-Breton, Biskajiske eller Cantabriske, Caledoniske eller Berg-Stotiske, Cambriske eller Velske, Cornubiske eller det nu uddøde Cornwalliske, Jelandiske, Gothiske, Alemannisk-Frankiske, Angel-Saksiske, Islandiske, Danske, Svenske, Frisiske, Sjø- og Plattyske, Hollandiske, Engelske, ja endog i de døde Sprog det Græske og Latinske, saadanne Levninger, eller Spor af en saadan Overeensstemmelse, som umuelig kan tilskrives en blot Hændelse. Det synes meget mere, at denne Lighed leder den forskende

Tanke

Tanke til et for begge disse gamle Sprog fælleds Udspring af et ældre, maaskee det allerældste Grundprog paa den heele Jordfreds. Efter ald Rimelighed kan denne Hovedkilde ikke være nogen anden, end det for længe siden forsvundne Scythiske; et af de første, største, mest udbredte, mægtigste Folkets Sprog i den gamle Verden (a) kort, den Stammes Sprog, udaf hvilken efter utallige Omvælinger og Forandringer, en saadan Mængde endnu til denne Dag blomstrende Grene af de anseeligste og talrigste Folkeslægter i Europa og Asien, endog vi Nordens Beboere selv ere udsprede. Dog er denne Dydagelse hverken nye, ei heller et Foster af vittige Drømmere. Det modsatte bevise de berømte Navne af en grundlærd en Marcus Zuerius Borhorn (b) en Abraham van der Nilius (c) Gerhard Joh. Vossius (d) Mericus Casaubonus (e) Johan Elichmann (f) Georg Stiernhielm (g) Daniel Georg Morhof (h) Georg Vilh. Leibnitz (i) Johan Georg Vachter (k) og Johan Ihre (l) hvortil formodentlig kunde føies endnu andre mig ikke bekiendte. Man eftersee for Exempel Webers verändertes Rusland 2den Deel pag. 159 og følg.

En mærkelig Dverensstemmelse af det Slavoniske med det Celtiske er ikke allene nyelig tilstaaet af Herr Cammerherre Suhm (m), men endog tilforn bleven beviist med mere end otte hundrede Exempler af Edvard Bernard i hans Etymologico Britannico, eller, som Titelen egentlig heeder, Vocabulorum Anglicorum & Britannicorum Origines Russicæ, Slavonicæ, Persicæ & Armenicæ (n), hvilket ligeledes, dog især i Henseende til det Slavoniske

(a) Justin. Histor. II, 1. sq. (b) s. Georg. Hornii præfat. in Boxhornii Orig. Gallic. Ecardi Hist. studii etymolog. c. 25. p. 216 sq. (c) de Lingua Belgica p. 19. 127. (d) s. Schefferi Upsal. antiqu. pag. 98. (e) de quatuor Linguis pag. 133. 384. (f) s. Salmasii præfat. in version. Arab. Tabulæ Cebetis * 3 a. (g) Præfat. ad Evangelia Ulphilæ b. 1. e. 3. a. og hos Morhof om det Tydske Sprog og Poesie p. 13. sq. vid. ejusd. Polyhist. 1, 3. 3. p. 736. 737. (h) om det Tydske Sprog p. 23. f. 26 28. 48. 68. (i) Collectanea etymolog. P. I. p. 72. (k) Præfat. in Glossarium Germ. a. 3. (l) Prolegomena in Glossar. Sueo-Gothic. p. 2. b. (m) Forsøg til et Udkaft af en Historie over Folkenes Oprindelse cap. 2. §. 3. pag. 87. & passim. (n) Hos Georg Hicckelii Grammat. Anglo-Saxon. den første Udgave i Orford Mar 1689 p. 29 sq.

roniske og Gothiske, Daniel Herweghr (o) med nogle Exempler har søgt at gotgiøre; ligesom og Olaus Rudbeck den yngre (p), og Bullet (q) paa mere end et Sted have yttret samme Mee-ning. Allerede for to hundrede Aar siden har Volfgang Lazius (r) i sin Sammenligning af de Slavoniske med det Tydske og Græske, herudi begyndt at bryde Isen. Min Hensigt er nu, at gaae i disse Mænds Fodspor, at udvide deres Jagttagelser, og ved flere og uimodsigeligere Beviis at legge Sandheden for Dagen af den Sætning: at der findes ikke faa, skiont tildels endnu ikke meget bekiendte Spor af en Harmonie imellem det Illyriske og Celtiske Sprog, udi de fra begge nedstammende Mundarter. Herved vil tillige det intet betydelige i Philip Cluyvers (s) herimod giorte Indvending, og det ugrundede i Johan Georg Eckardts Foregivende (t) af sig selv falde i Dvne, som om Scythernes Sprog, der stemmer overeens med det nærværende Slavoniske, havde været ganske forskiellig fra det Celtiske. De faa Frietimer fra Forretninger, som jeg tilfældigviis har anvendt paa det Illyriske Sprog, have ofte givet mig Leilighed ganske at blive overbevist om det som er tvertimod, ved de Sammenligninger jeg har giort, hvorved jeg tør troe, at jeg har undgaaet det tvungne, det konstlede, og det udpiinte. For nærværende Tid vil jeg lade mig nøie med at anføre Exempler af de eens eller nesten eens betydende Ord, som ofte omtalte tvende Hovedsprog og deres Dialekter have tilfælles, til Prøve paa min ringe Samling, og for at undgaae ald for stor Bidtloftighed, følger nu ikkun nogle Ord af det Illyriske sammenlignede med de øvrige Sprog:

al, alli, illi, olli, sed, verum, autem; vel, aut, seu, sive. Böhm. Polsk Bend. ale (als) sondern, aber. Polsk albo, aut. Bend. abo, id. Gr. ἀλλὰ. Cantabr. ala. Goth. alga, sed, nisi; ella, alias. Islan. ella

(o) Cogitart. philolog. circa voces Scythicas Arima & Spu. Upsal. 1743. 4to. pag. 6. 7.
 (p) In Specimine ufus ling. Goth. &c. it. Nora Samolad &c. (q) Memoires für la Langue Celtique Tom. 2. & 3. (r) De gentium aliquot migrationibus, sedibus, linguis &c. Lib. XI. p. 596 — 600. (s) Germania antiqua lib. I. cap. 8. pag. 56.
 (t) De Origine Germanor. §. 60. p. 131.

essa, heldur, vel. Dansk, Svensk eller. Allem. Frank. ald, alde, oder, sondern, hos Nocker ic. Armen. ail. Finnsk eli. Tyrk. ile. Tatar. illa. Lat. vel.

alliti, olliti, seu, five. Verr. Flaccus p. x. "*aliuta* antiqui dicebant pro "*aliter*, ex Græco ἄλλῃ, vel ἄλλως transferentes: Hinc est illud in "*legibus Numæ Pompilii*: Si quis *aliuta* faxit &c. og hos Plautus Rud. prol. v. 10. Jupiter nos per gentes alium *aliuta* disparat. Laurenberg. Antiquar. p. 20.

arghja, ferrugo, rubigo, scoria; *righja*, id. B. rez. P. rdzá. Urem. mergl. Goth. erg, eir. Ungerm. erga. Ihre Svenskt Dial. Lexic. p. 38. Sv. årg. Epirot. vurgu. Lat. ærugo.

arsg, rasg, ersg, filigo, fecale, far. B. P. rez. B. rejsh. Crain. reich. Cambr. rhyg. Isl. rugur. D. rug. Sv. råg. T. Rocken.

art, ert, rát, rrit, cuspis, mucro, spiculum, acumen. P. hart, grot. Esthn. orra, en Aal, Pfrieme; ors, en spetsig Stang; terrav, acutus. Isl. oddr, cuspis. D. Dd. T. Driband, ferrum, quo vagina cuspis munitur. heras Isl. erta, irritare, quasi spiculo pungendo. Sv. reta. T. reizen. Goth. rita, id. & incidere, scribere (stilo nempe acuto) Ang. S. writan. Eng. to write. hos Ulphilas Luc. 16, 17. wruta, apex, punctum.

arvânie, pugna, lucta, conflictus, dimicatio. Cambr. aer, aerawd, prælium; à radice arf, telum. Ang. S. arwe, ærwe, sagitta. Eng. arrow.

bare, barem, saltem, duntaxat, dummodo. Urem. bardd, minus. D. bar, bare. T. nur.

barz, berz, brriz, celer, citus, pernix, velox, rapidus. Cambr. brys, festinatio, acceleratio. Holl. bars, hastig. Engelsk brisk. Fransk brusque.

barziti, festinare. Cambr. brysiaw, id.

barzo, celeriter, festinanter. Cambr. arbrys, id. Dette Ord's Scythiske Oprindelse viser det Navn *Ariobarzanes*, Darii General, Curt. V, 3. Deraf kommer ogsaa den Bøhmiske Hertugs *Borzivo-gii* Navn, der blev dødt A. C. 894. *Borzivoi*, i. e. promptus ad bellum, celer ad pugnam.

bát, fustis, baculus, clava. Cambr. pastwn. Irl. bata. Ung. S. bat, batt. Engelsk bat, a stick used at cricket-play, carved towards the bottom, to strike a ball with. Ital. bastone. Fr. bâton. Cambr. Ffatt, ietus, verber; hermed stemmer overeens

bitti, verberare, percutere, pulsare, tundere. Cambr. baeddu; Ung. S. beatan. Eng. to beat. Fransk battre. Ital. batters. Sv. baså, antique bata. D. at baske, slaæ bads paa, quater, percutere. Lat. batuere. Gr. πατάσσειν. Russ. bitel, verberator, flagellator. Dansk Bodel. T. Büttel. Af båt kommer *Bato*, *Batbo*, *Batto*, en Pannonisk Fyrstes eget Navn hos Suetonius III. 20. i. e. Scipio; ligeledes det gamle tydske Navn *Botho*, *Bodo*.

batio, scapha, lembus. Cambr. bad. Isl. bátr, cymba, modica navis. Ung. S. bate, navicula. D. Baad. Sv. Båt. Eng. boat. T. Boot. Fr. bateau, batiment. Finsk Paatti.

babát, strepitus. Cambr. bagat, turba, turma.

Böhm. Berla, scipio, sceptrum. Polsk Berlo, derfra Navnet af Staden Berlin. Cambr. bryllysg, baculus, virga, sceptrum.

bjesan, *bisan*, rabidus, delirus, demens; violentus, truculentus. Isl. bystur, indignabundus. Sv. byster, bister, savus, horridus. Eng. boisterous, turbulentus. Fr. bizarre. Neder-Saks. bissen (ff leni) indignabundum se gerere.

bivo, *bivol*, bubalus. Böh. buwol, wuwol. Po. barwol. Russ. bujvol. Nrem. bual. Gr. βούβαλος. Nye Gr. voufáli. T. Büffel. Fransk bufle. Ital. búfalo.

bic, flagellum, scutica; af *bitti*, cædere. B. bic. P. bicz. B. pitscha. D. Pidsk. T. Peitsche.

blásgen, beatus, felix, benedictus. Russ. blasgù, beo. Goth. blessa, benedicere. Eng. to bless, at velsigne. Islan. blessan, benedictio. Sv. blezan, blizt. Eng. blessing, id. & bliss, beatitudo, felicitas.

blatto, cœnum, lutum, limus. Cambr. llaid. Isl. bleita. Eng. blot, macula.

bób, faba. B. B. R. bób. P. bób, lorber; plur. boby, fabæ. Crain. bop, Bohne. Esthn. ubba. Ung. bab. Cambr. Ffa. plur. Fabæ. (Deras kommer Alberti *Bobovii* [Bobovski, Fabarii] Navn, som var

var en Pøstt Kenegat, Mahomet den IVdes Tolk, og har oversatdt Bibelen paa Tyrkisk. Baumgart. Nachr. von einer Hall. Biblioth. V, 472.)

bobra, castor, fiber. Boh. Po. Ru. bôbr. Crain. bebèr. Celt. bebri. Goth. bior, biur. Isl. bior, bisr. D. bever. Eng. beaver. L. biber. Lat. fiber. Ital. bivaro. Fr. bièvre. Pers. babor. (Derfra har den Glesiske Flod Bober sit Navn.)

ból, dolor. P. ból. B. bohl. Camb. bolwst, dolor ventris. Goth. bol, malum, nocumentum, adversitas; balveins, tormentum, cruciatus, angor; balvgan, affligere, torquere, vexare. Al. Fr. bal, baso, malum, perniciosum. Ung. S. bealewe.

bór, pinus; larix. Bø. borowice. Po. Be. bor, pinetum. Isl. furu, abies, sapinus. D. Fyr, Fyrtræ. Sv. furutræ. Eng. fir-tree. L. Forn, Forenholz. (Af Bór kommer det Navn von Bora, der tilhører en adelig Slægt, af hvilken ogsaa D. Luthers Hustrue Catharina von Bora var; Saaog Navnet af det Glesiske Fyrstendom Ratibor [i. e. pinus bellica] it. Medzibor [pinus limitanea, Grandse-Fyr] Svantibor [sacra pinus] Branybor [pinus tutelaris] corruptè Brandenburg &c.)

brána, defentio, protectio, tutamen, præsidium, munimentum. Po. bron. Wend. bron'. Goth. varn. Sv. wårn. Norsk Varn, refugium. Derfra Væringjar, *Varingi*, milites præsidiarii, Liv-Bagt. Al. Fr. brunia, bryne, brinne, thorax, lorica. Ital. guarnire, munire; guarnigione, garnison. (deraf Navnene Branicky, Branimir [tuens pacem, quietem] Branislav [tuens gloriam] &c.)

brát, frater. Bohm. bratr, bradr. Camb. brawd. Nrem. brawdtd. Caled. bràthair. Goth. brothar. Ung. S. brether, brother. Isl. brodur. Dan. Sv. broder, bror. L. bruder. Eng. brother. Gr. *Φράτης*. L. frater. Pers. berader, bræder. Ung. barátom, amicus.

brìègh, *brìgh*, ripa; collis, clivus, monticulus. Croat. brég. P. brzeg. B. bezeh. Ven. brog, broh. Epir. breg. Camb. breg, ruptio, ruptura, et Brud, siden Nabredde af Landet paa hin Siide ved en Flod ligesom afbrødes eller afbrives. Goth. brecka, declivitas, crepido, af brikan, frangere. Eng. brink, ora, margo. Neder. S.

bråk, ruptura. Fransk brèche. (Dette er Oprindelse til den Sleffiske Stads Brieg's Navn, da den ligger ved en hoi Nabred af Oderen.)

bridak, acer, acris; acutus. *briditi*, mordere. Goth. *brydda*, pun- gere. Isl. *bridde*, cuspidem acuo.

bröd, vadum, Fuhr. B. P. bröd. Cambr. rhyd.

bröj, numerus, computus. Cambr. rhibh, rhif.

budda, hospitium, diversorium, taberna, mansio. Lett. *buhda*, casa, tugurium. Cambr. *bod*, habitatio; *bwth*, tugurium. Irl. *bath*, boith, id. Eng. *booth*. D. *Boe*, *Kramboe*. L. *Bude*. Fr. *bou- tique*. Ital. *bottega*. Punisk-Malt. *beit*, domus, af det Hebrai- ske. Goth. *bod*, domus solitaria, servandis rebus adificata. Isl. *bu*, habitatio, villa.

bük, *bükva*, fagus. B. P. B. buk. Ang. S. bæce. D. bog. L. bu- che. Eng. beach.

bukka, tumultus, strepitus, murmur, fremitus. Cambr. *bugad*, bo- atus, & metaphor. strepitus, tumultuatio. (Derfra det Illyriske *bukac*, ardea stellaris, Rohrdommel.)

büs, *buxus*. Bø. pusspan. Po. bukspan. Cambr. box. Gr. *τύκος*. D. burbom. L. buchsbaum.

väl, *váo*, unda, fluctus. P. wal, weln. D. Wolge. L. Vulge, Welle. Eng. billow. Ill. Fr. wala, abyssus. Sv. swalla, inundare. Eng. swallow, opsluge. Goth. valla, bullire. Tydsk wallen, aufwallen. Cambr. gweilgi, mare, æquor, oceanus.

vagljati, volvere, volutare. Goth. *valugian*, volvere; *velta*, volvi. Islandsk at *bilsta*, volutare. Dansk at *vælte*. Tydsk wälzen. Eng. wallow. Holl. walgen, nauseare. Spanisk *aballar*, demoliri, destruere.

varl, *varli*, *verli*, *villi*, ferox, crudelis, immanis; fortis, strenuus. Cambr. *rhull*, temerarius; alacer, præpes, pernix. *varlo*, adv. for- titer; admodum, valdè, perquam. Isl. *harla*.

varovatise, cavere, vitare. Gotisk forda. Sv. *våria*, *vårda*, custo- dire, curare, defendere. Ang. S. ware, cautio, cautela; bewæran, cavere. Norssk *var*, agtsom. Latpl. *varrogas*, id. *varofam*, caveo mihi.

- mihī. D. at tage sig vare. Eng. beware, cave. L. wahrnehmē.
men. s. Bremish Nieder-Sächs. Wörterb. V, 183.
- vart, vèrt, vrrit, hortus, viridarium. Slav. vertográd. Cambr. vart,
vert, gardd, id. Ung. S. ortgeard. D. Urtegaard. Goth. aurti-
gards. Eng. garden. L. Garten. Fr. jardin. Cantabr. baratcea.
Aquit. ort, ouor. Lat. hortus. Pers. firdeus. Ung. kert.
- vartlár, hortulanus, olitor. Cambr. garddwr.
- vartiti, vertiti, vrrititi, vertere, versare, volvere. Boh. wrtati. Pol.
wracac. D. at vrie.
- vèdro, sudum, serenitas cœli. G. *αιθρη*. B. wedro, æstus. B. wádro,
das Wetter. Ung. S. weder. Eng. weather. Islan. vedur, ær;
illvidre, mala tempestas. D. Beyr.
- véz, salix. Polsk wic, virga saligna; it. restis, Strick von Bast. véz,
vinculum; pl. vézi, vimen, copula, Weidenbast. Ung. S. fás.
Isl. vidde. Eng. wiche. gammel Tydsk, ein Beet, bituligo, fu-
nis factus ex viminibus (Ita Brevilocus, edit. circa annum 1470)
Slesisk Wiete, funis è frondibus salignis, quo sarmenta ligantur.
Pers. bast, vinculum. Armen. wist.
- vecèr, vespera. B. wecer. P. wieczor. B. wjazor. Lett. waktars.
Cambr. vcher.
- vecchi, a, e, major, majus. M. Fr. wahi, wahaz, præstans, eximius,
singularis, hos Dtfried; wahe, wehe, fein, schön, hos Wille-
ram. gammel Tydsk weger, melius, potius.
- vjerra, virra, fides, Glaube, Treue; vjerni, virni, credens, fidelis,
fidus. Boh. werny. Pol. wierny. Cambr. cywir, verus, fidelis,
rectus.
- Wf vjest, inusit. *newjesta*, sponsa, nova nupta. B. newesta. B. njew-
jesta. Cambr. cywestach, conjux; conjugium.
- vila, nympa. Cambr. wyll, gwyll, strix, lamia; larva; ephialtes;
gwyllon, manes, tenebriones; chwyliog, pythonicus; chwylio-
ges, pythonissa.
- villè, plur. furca. B. wydle. P. wydly. B. widli, willi. Celt. abal.
D. Gaffel. L. Gabel.
- vino, vinum. Boh. wjno. Pol. wino. Bosn. Serv. vino. Balach.
vien.

- vien. Lett. wiena. Armen. guin, gouin. Camb. gwîn. Gr. *divog*.
 D. Wein. Sv. Vin. Eng. wine. T. Wein. Armen. gini.
vinograd, vinea. P. Winograd. Caled. fion-ghàra. M. Fr. Uin-
 garden, hos Bissleram. Engesk vineyard. ved Rhinstrømmen:
 Wingert.
- vittar*, *vjetar*, ventus. B. wjtr. P. wiátr. B. wjadro, it. wjetsch.
 Isl. vedur, ær; Notvidre, ventus adversus; fyrr vidre, ær
 tranquillus. Goth. andvidri, ventus contrarius.
- vládati*, regere, gubernare. P. wladac. Esthn. wassitzema. Goth.
 vallda, posse, sustinere; veld, veldi, potestas, dominium. D. vold.
 T. walten; Gewalt. Fra *vládati* kommer *Vladislaus*, *Ladislaus*
 (Imperii gloria (*Vlodimir*) quies, vel tranquillitas Regni.)
- vlák*, lini filum; floccus. P. wloch, villus, lanugo. Ang. S. uloh,
 id. D. flok. Holl. vlocke. T. flocke. P. wlochaty, villosus, hir-
 futus. Ang. S. ulohlice, id.
- vòda*, aqua. I alle Slavoniske Dialekter, og hvad man meest maae
 undres over, endog i de Nemiskers Sprog som boe længst borte
 paa Jorden, i Terra del fuego, *oodá*. s. *Sawkesworths* Ge-
 schichte der Reisen der Engländer um die Welt, II, 302. I det
 ældgamle Phrygiske Sprog *βέδν*. Clement. Alexandr. Strom. V,
 635. Epir. uje. Neungal. u, su. Botiak. wu. Ezeremiss. wüd.
 Lett. uhdens. Goth. bode, fluctus decumani; wate, aqua. Isl.
 vatn. Sv. wattu. Esthn. wet, wessf. Eng. water. Dansk vand.
 Med *vòda* stemmer overeens det Danske Vaad, udus, madidus;
 Eng. wet; Epir. vitun, it. det Cambriske bait, bais, vadum, og
 det Tyske waden, waten.
- vól*, *vó*, bos. B. wul. Pol. wól. B. wohl. Balach. Boul. Camb.
 bwla, bual, taurus. Armen. buoh, vacca. Caled. bð, id. Gr. βῆς.
 Isl. bole, taurus. Eng. bull. T. bulle.
- voliti*, malle. P. wolec. *voglja*, voluntas. B. wule. P. wólá, wóljá.
 B. woli, wóhla. Bal. voja. Camb. ewyllys. Caled. àill. Goth.
 wilga, walga. Isl. vilie. D. villie. Sv. wilje. Eng. will. T. der
 Wille, das Wollen. Iber. ghuili, wili.

- vøfak, cera. B. P. B. wost. Cantabr. esco. Isl. var. Eng. wax.
 D. Bor. T. Wachs.
- vrág, diabolus, cacodæmon. Polst wróg. Festus pag. 143. Orcum, quem dicimus, ait Verrius ab antiquis dictum *Vragum*.
- vrán, corvus. B. ron. Cambr. brán, corvus, cornix; cigfran, corvus. Ang. S. hrefn. Isl. hrafn. D. Ravn. Eng. raven. T. Rabe.
- vrjetti, vritti, 1) fervere, bullire, æstuarè. Bø. wrjiti. Polst warzic. Cambr. berwy. derfra Isl. eg brugga, cerevisiam decoquo. D. at brygge. Eng. brew. 2) scaturire effluere, erumpere; af vîr, gurgès. Gr. βρῦειν. Isl. hver, fons fervens & æstuans.
- vrjénie, fervor, æstus, ebullitio. Cambr. berw, id. & coctio; brwd, calidus, fervidus; gwrês, fervor, calor.
- vunna, lana. Boh. wolna. Pol. welná. Slav. volna. Cambr. gwlan. Ang. S. wulle. Isl. vll. D. Uld. T. Wolle. Eng. wool.
- gåi, nemus, lucus, silvula. B. hág. P. gay. Vend. hain. T. hayn. Lat. barb. gaium, silva septa, Gehæge. Cambr. cae, sepes, clausum; gwig, gwigfa, lucus. D. Skov. B. haget, silvula, parvum nemus; derfra Navnet Wenceslai Hagecii (i. e. Silvani) den Bohmiske Historiefrivers.
- gårba, gërba, grriba, gibbus. Polst garb. Vend. gjarb. Slav. gorb'. Cambr. hwrrwg, id. & garw, asper, rauh, uneben, høckerig. Cornub. harw.
- gård, gârdi, grrjdi, spurcus, foedus, lutulentus, inquinatus, squalidus, impurus, turpis. Cambr. gor, pus, fanies. Goth. gor, stercus. Isl. Gr. horo, horwe, lutum. Ang. S. horig. Isl. gorgeir, sterquilinium.
- glás, vox, sonus. Boh. hlas. Polst glos. B. glos. Cambr. Llais, id. Frem. glas, clamor, vel ejulatus lugubris. Islandst hlíod, Laut, Schall; glösa, glossema, vocabulum cum explicatione. D. glose. Goth. glösa, explicare. gammel Tydsk lais, laise, melodia, cantus. Gr. γλάζειν, clamare. B. hlasem volati, vociferari.
- glastar, glastum, herba Britannica, Wald. Jul. Cæsar de bello Gall. V, 14. Omnes se Britanni *glasto* inficiunt, quod cæruleum efficit colorem. Cambr. glas, vel Llasar, lazulus, glaucus, cæruleus.
 Boxhorn.

- Boxhorn. Lex. Brit. pag. 41. derfra det Tydske lasur, lasurblau, Ultramarin. Tyrk. lagiurdi, himmelblaa.
- gledati*, aspicere, videre, contueri, spectare. B. hledeti. B. hjadacz. Goth. alita, respicere. Isl. at lista, aspicere, cernere.
- govór*, loquela, sermo, oratio. Cambr. gair, verbum, vocabulum. Aram. guer. Cornub. gèr. Caled. comhrad, loquela. Gothisk waurd. Ang. S. Eng. word. Isl. Danst ord. T. wort. Armen. *saed*, vel *ogdev*. Irl. abhra, sermo.
- govoritti*, loqui, dicere. Cambr. gawri, vociferari. Irl. deveirim, loqui; abar, loquere tu. Isl. eg gisra, obloquor, obstrepo; gisr, battologia. Aram. lavaret, dicere, pronunciare.
- gózt*, *góft*, hospes; conviva. Cambr. gwestai. Goth. Tydsk Gast. Ang. S. gest. Isl. gestur. D. Gæst. P. gosc. Boh. host. Ung. gazda.
- golúb*, columbus. B. holub. B. golub. P. golamb. Ung. galamb. Cambr. colommen, columba. Ang. S. culfre.
- gorà*, mons, collis. Polsk *góra*. Vend. gohra. B. hora. Iber. *yoqa*. Cambr. gor, goru, locus editus; goror, regiones montanae; gor-thir, terra s. regio superior; gorwæred, clivus. Pers. chiriwa, id. Goth. hara, ore, Bierg, Klippe; har, hærr, altus. Isl. hærr, id. Dalek. hara, scopuli in mari. Irland. ard, collis, monticulus; arda, altus. Gr. *ōgos*, mons.
- gori*, a, e, pejor, deterior. P. gorszy. B. horssy. Iber. warefi. Goth. wairfiza. Ang. S. wærra. D. værre. Eng. worfe. gammel Tydsk wirs, wirser.
- gòspod*, herus, dominus. Slav. gospodâr, dominator. B. B. P. ho-spodârzy, herus, it. hospes, Wirth. Cambr. yspydwr, hospes, hospitalis. D. Hosbond.
- gråbiti*, carpere; rapere, abripere, diripere. Goth. greipan. Island. grypa. D. at gribe. All. Fr. chriffen, chripsen, hos Notker. T. greifen. Lett. grabbt, comprehendere. Pers. giristen, capere. Cambr. craf, harpago, uncus; crib, pecten. Aram. cribyn, id. & rastrum, sarculum. Tydsk krappe, krapf. Ital. graffio. Fransk agrafe.

- grád*, urbs, (propriè mœnibus cincta) arx, caſtellum. Bohm. hrab.
 Ruſſ. goród. Wend. god. Cambr. caer, urbs; cader, ſeptum, ca-
 ſtrum, locus munitus. Goth. gard. Iſl. gardr, cors, ſepes, agger,
 villa. D. Gaard, Gaardsrum, area; Giærde, ſeptum. P. grodz,
 ſepes.
- grána*, ramus, termes, furculus. Iſl. grein. D. Green.
- grata*, crates. Cambr. gradell. Eng. à grate. Ital. gratta.
- gréb*, *grób*, cumulus, ſepulcrum, buſtum. B. hrob. P. grób. B. row,
 hrow. Goth. grobos, foveas, hos Ulphilas Matth. 8, 20. item
 grauf, grauptr, ſepulcrum. Iſl. grof, gryfia. Ang. S. græf. D.
 Grab. Sv. graf. Eng. grave. T. Grab, Grube, Gruft.
- groza*, horror. P. groza. B. hruza. D. at grue, horrere; grue, hor-
 ror. T. grauen, graufen. Platt-Endſk græſe.
- grúb*, de formis, turpis, inelegans. Slav. grúbii, rudis, agreſtis, im-
 politus, barbarus. Iſl. grofur. D. grov. T. grob.
- grún*, gleba. Cambr. grwnn, porca, lira, ſtriga terræ aratæ, Furche.
- gús*, *gúſka*, *gúzka*, anſer. B. huſ, huſa. Crain. guſ. B. guſz, & huſz.
 P. genſ. Urem. goaz, & gars. Caled. geadh. Goth. gas. Ang. S.
 gos. Iſl. gas, gæſ. D. Sv. Gaas. Frieſ. goſſ. Eng. gooſe. T.
 Gañſ. Lat. antiqu. ganſa. Plin. X, 22. Spaniſk ganſa. Gr. χῆν.
 Dor. χῆν. Eſth. hanne. Tyrſk. kaſ. Armen. gaz.
- gúgn*, tunica, veſtis vilis, vel ruſtica. Slav. gúnja, ſagum, ſtragu-
 lum villoſum. Cambr. gwn, toga. Eng. gown.
- ghgniév*, *ghgnív*, ira, furor, rabies, indignatio. B. hnew. P. gniew.
 B. gniv. Cambr. gnif, gniff, dolor, ærumna.
- ghgnízdo*, nidus. P. gnjazdo. B. hnjzdo. B. gnjesdo. Urem. nyth,
 néh. Ang. S. Eng. T. Neſt.
- dásg*, *daſgd*, imber, pluvia. Boh. djeſt. Polſk deſzcz. Ruſſ. doſgd.
 Cimbr. dakk. vid. Junii Etymol. Anglic. in *dank*. Iſl. dogg-regin.
 Eng. a daſhe, nimbus, imber.
- dàn*, dies. B. den. P. dzieu. B. dzenj. Lett. dien, deena. Cambr.
 die, diau. Urem. dé. Irl. dia. Goth. dags. Ang. S. dæg. Iſl.
 dagur. Daniſk Dag. T. Tag. Eng. day. Frieſ. dy. Armen. ti.
 Iber. degheſ.

- darvò, deruò, drivò*, lignum. B. P. drzewo, id. & arbor. B. derwo, drewko. Epir. druu. Celt. derw, dery, dru, quercus, & communiter quavis arbor. Löscheri Lit. Celta pag. 20. Cambr. dâr. Pers. dar, lignum oblongius; deracht, arbor. Arem. dêrueenn. Gr. δῆς. Goth. træ, triu, try. Ang. S. treow. Isl. trie. D. Træ. Eng. tree. Allem. Fr. dera, e. gr. i Aphheldera, malus, hos **Wille-**ram; it. i holder, Holunder, Flieder, Wachholder &c.
- darda*, jaculum, missile, telum, hasta. P. dardá, lancea. Arem. dart, jaculum; dardein, jaculari. Eng. Fr. dard. Lat. barb. dardus.
- dva, dvi, dvà*, duo, duæ, duo. B. dwé. P. dwie. Arem. deu. Caled. dhà. Pers. du. Gr. δῦα. Isl. tveir, tvær, tvo. D. to. Eng. two. S. zween, zwo, zwen.
- désan, désna, désno*, dexter. Caled. dheis. M. Fr. theseuua, zeseuua, dextra.
- díva, djéva*, virgo. B. djewka, ancilla, famula. B. Danneb. deevka, virgo. P. dziewicá. M. Fr. thiú, ancilla, hos Otfried; diu hos **Notker**. heraf deonon, ministrare, dienen. D. at tiene. hos de gamle Græker *δῆβαι*, manibus operari. Helladius apud Photium in Biblioth. p. 1587. Esthu. denin. D. tiunde, famulitium, familia fervorum.
- divij, divià, diviè*, ferus, silvestris, agrestis, brutus. B. dziwi. Crain. douje. B. diwofy. Cambr. gwydd. Arem. goué.
- djèd, avus*. B. djed. B. dzed. P. dziad. Cambr. taid. Tyrk. dæde, proavus. Arem. dad. Iber. didi, major.
- djèdina*, hæreditas, patrimonium. B. djedina, prædium, rus. Polsk. dziedzina. Cambr. tyddyn.
- djetè, dittè*, puer. B. djé; plur. djeti, liberi. B. zefche, Kind. Goth. M. Fränk. deot, diet, thiat, thiot, deota, gens, natio, populus; quasi propriè liberi, posterij; ligesom endnu i vores Tid hos Araberne beni, e. gr. Beni Leghât, die Kinder, Leghât, i. e. der Stamm.
- dil, djél, dio*, pars, portio. Boh. dij. P. dzial. Russ. dole. Cambr. diell, particula. gammel Skotsk dal, portio; hos Beda. Goth. deili, distinctio, discretio; dail, hos Alphilas. Ang. S. dæl. Eng. deal.

- deal. Dansk Deel. Ill. Fränk. deil. Svensk del. Tydsk Theil.
 Islandsk deild.
- dim*, fumus. B. dym. P. dym. B. dum, dym. Epir. tim. Goth.
 dimma, dimba, caligo. Isl. dimm, dimmur, obscurus, tenebrico-
 sus. Eng. dim. Ill. Fr. thimster. f. *taman*.
- dib*, halitus, flatus, spiritus. P. duch. Caled. deo. f. *dub*.
- dibati*, spirare, respirare, anhelare. Boh. dychaty. Cambr. dyhéad,
 dyhéu, anhelare. Goth. dása, id. & suspirare. Isl. dæsa, id. at
 dusa, anhelum & fessum cubare.
- do*, usque, usque ad. B. B. do, in, intro. Caled. do, ad. Goth. du.
 Eng. to. Tydsk zu.
- dólag*, vallis, convallis. B. dol. Crain. dul. B. audoly. P. doliná.
 Cambr. dól, locus, vel ager humilis, opponitur locis superioribus
 & montanis. Goth. dalei. Isl. dæle, dallsd, dalur. D. Dal. Tydsk
 Thal. Eng. dale. Ung. S. dæle.
- drág*, pretiosus, carus. B. drahy. P. B. drogi. Ung. drága. Lett.
 draugs, amicus. Arent. drud. Ung. S. deore, dyre. Eng. dear.
 L. theuer, it. olim traüt.
- dròsgd*, fæx, crassamentum vini, Weinhefen. B. drozdi. P. drozdze,
 fæces. B. dròzdzie. Holl. droessem. L. drüsen. Eng. dregs.
- dròzd*, turdus, Kraummetsvogel. Polsk drozd. Crain. drusg. Eng.
 trush. L. droffel; derfra erdroffeln.
- dub*, halitus, spiritus, animus, fra *duti*, flare, spirare. B. P. duch.
 B. duch, Althem. Balach. dukul. Tyrk. ruch. Cal. deo.
- dúfca*, anima, mens, animus. B. duffe. P. dufzá. Lith. dufzia. B.
 dufcha. Lett. dwehsele. Goth. duff, spectrum. Junii Not. in Wil-
 leram. p. 260. dysur, Dex. Verel. Ind. Scytho-Scand. p. 51. der-
 fra *Difa*. Galli *Dufios* nuncupant dæmones quosdam. S. Augustin.
 de Civit. Dei, XV, 23. *Dufius*, dæmon, qui homines educit à
 sensu; ita Vocabularius Gemma Gemmar. edit. a 1515 in 4to.
 Nieder-Sächf. duus, diabolus. Eng. the dewce. Lith. dwase,
 Spiritus, spectrum; Szwenta dwase, Spiritus sanctus.
- egrefc*, *grefc*, uva acerba, immatura. Cambr. egr, acidus, acer; Franck
 aigre. Cambr. egroes, sentis bacca.

sgiabba, rana. B. B. *zába*. Crain. *shaba*. P. *zabá*. Lapl. *suobbo*.
Holl. *Quabbe*. T. *Quappe*, gobio capitatus, *Malraupe*, (quoad
caput ranae similis.)

sgiarvan, it. *sgiarn*, mola manuaría, vel trufatilis, eine Handmühle.
B. *zernow*. P. *zarná*. Goth. *kuern*. Isl. *kvern*, *kverna*, mola.
Caled. *quarn*, molendinum manuale. Sv. *qvarn*. D. T. *Qvern*.

sgèna, mulier, uxor, conjux. B. *zéna*. Crain. *shena*. Bosn. *tschena*.
P. B. *zoná*. Pers. zen. Priscis Britannis *cena*. Caled. *bhean*. Irl.
bean. Goth. *wino*, *weins*, *wens*. Ang. S. *cwen*. All. Fr. *qvena*.
Isl. *qvon*, *kvona*, *qvinna*. D. *Kone*. Sv. *qwinna*. Eng. *Queen*,
Regina (quasi femina κατ' ἐξοχήν) Gr. γυνή. Armen. *kin*. Fries.
fohn, puella. Lingua incolarum Isthmi Darien: *peonah*, femina.

sgíla, arteria, vena, nervus. B. *zila*. P. *zylá*. Vend. *zúlla*. Lapp.
zhiaaelle, intestinum. Eng. *quill*. T. *Kiel*, *Federkiel*. Lat. *caulis*.
zàrno, *zèrno*, *zrrino*, granum; acinus; bacca. B. *zrno*. P. *ziarno*.
Arem. *craouënn*, nucleus. T. *Kern*. D. *Kierne*. Sv. *Kerna*.
Eng. a nut-kernel. Franssk *cerneau*.

zvjér, *zvjr*, fera, bestia silvatica. B. *zwjrze*, animal. P. *zwierz*. B.
zwierie. Gr. θήρ. Goth. *dyr*, *diur*. Isl. D. *Dyr*. T. *Thier*. Af
zvjér kommer den Mekelburgiske Stad Schwerins Navn,
hvilket Helmoldus *Zuerin* og Mart. Cromerus *Zuerinum* skrive.
B. *zwierzina*. P. *zwierzyná*, caro ferina.

já, ego. B. P. B. *ja*. Balach. *jeu*. Cambr. *i*, *bhi*, *mi*. Island. *eg*.
D. *jeg*. Sv. *jag*. T. *ich*. Lett. *es*. Armen. *ies*. Lith. *asz*. Eng.
j. Ital. *jo*. Spannsk *yo*.

jàbuka, malum, pomum. Slav. *jabloko*. Boh. *yablko*. P. *jablko*.
Croat. *jaboku*. B. *jablo*, *jabluko*. Celt. *bál*, *bél*, *ból*, quicquid
rotundum est, præcipuè caput. Cambr. *afal*, pomum. Arem. Irl.
aval. Ang. S. *apl*, *apl*. Isl. *eble*, *eple*. D. *Äble*. Eng. *apple*.
T. *Apfel*. Tatar. Precop. *apel*.

jazik, *jezik*, lingua, Zunge, Sprache. B. *jazyk*. B. *jasyk*. P. *jenzyk*.
Cambr. *jaith*, lingua, dialectus.

jaie, ovum. P. *jaie*. B. *jajo*. B. *iaie*, plur. *wence*. Crain. *jaize*.
Cambr. *wi*, *wy*. Arem. *vy*. Caled. *ubh*. Irl. *ugh*. Ang. S. *æg*.

D. Veg. Isl. Eng. egg. S. En. Epir. voe. Deraf *Faicza*, Hovedstadens Navn i Kongeriget Bosnien, hvis Slot har en oval-dannet Skikkelse.

ják, jáki, validus, vegetus, robustus, fortis, strenuus. Cambr. iach, fanus, salubris. præposito r, Al. Fr. rich, ric, potens, fortis: *Chilperic*, auxilium forte; *Frideric*, protector potens. *Jákobog*, den stærke Gud, en ældgammel Afgud hos det Illyriske Folk. Seb. Dolci Diss. de Ling. Illyr. vetustate & amplitud. p. 19.

jamná, fovea, spelunca, antrum, caverna. B. *gáma*. P. *jáma*. B. Crain. *jamma*. Isl. *gap*, vorago, fovea; at *gapa*, hiare. Tydsk *gassen*, it. *Gaum*, oris caverna. Eng. *gap*, hiatus. D. *gab*, it. at *gabe*. *Jannik* heed i fordom Tid paa Bøhmisk *speluncarum* incola. "Fratres Bohemi sub persecutione, Georgii Podiebradii" tempore, per montes & silvas dispersi, speluncas inhabitabant, "quam ob rem postea ab hostibus per ludibrium *Jannicii* Bohemicè, *Grubenheymer* Germanicè, i. e. speluncales, vel antrales dicti fuerunt. Wengercii Slavon. reform. p. 174.

jaras, hircus, caper, aries. Lett. *jáhrs*, agnus. Cambr. *hwrdd*, aries. Cantabr. *aguerra*, akerá, hircus; *achurria*, agnus.

jafni, nitens, fulgidus, splendidus, lucens, micans. B. *nasny*. Polsk *jasny*, clarus, serenus. B. *jasno*, helle. Cambr. *jesin*, pulcer, bellus, formosus.

íwa, salix. P. *Íwá*. Cambr. *yw*, taxus, similax. Arment. *iwinen*, id. *íglá*, acus, Nadel. P. *íglá*. Vend. *jegla*. Boh. *gehla*. Al. Fr. *agle*, festuca, quæque res minima.

jéla, abies. B. *jedle*, *gedle*, die weisse Tanne. P. *jedlá*, *jodlá*. Slav. *jel*. Gr. *ἐλάτη*. Isl. *selja*.

jelièn, *jelin*, cervus. P. B. Crain. *jelen*. Boh. *gelen*. Cambr. *eilon*, cervus; *elain*, hinnulus, dama. Tydsk *Elend*, *Elendsthier*, alce. Franz. *elan*.

jésti, *jásti*, edere, comedere, vesci. Crain. *jeisti*. P. *jadac* & *jest*. B. *gisti*, *gidatt*. Gr. *ἐδίειν*. Goth. *ata*, *etan*, *itan*. Isl. *at eta*, *at jeta*. Caled. *itheadh*. D. *ede*. Eng. *to eat*. S. *eten*, *essen*. Lett. *ehst*. Ung. *elzom*. Armen. *otel*.

iz, ex, de. Lith. isz. B. P. z. Pers. az, ez, ze. Caled. as. Goth. us, ut. Ung. S. ut. Isl. ut, uz. Eng. out. Tydsk aus. Armen. at. Cambr. o. Iber. u.

jád, venenum, virus, toxicum. P. *jád*. B. *ged*. B. *gad*. Isl. *eitur*.

immè, nomen. P. *imien*. B. *me*, *meno*. B. *gmjeno*. Epir. *emene*.

Sinssnini. Isl. *nimh*. Caled. *ainm*. Cambr. *henw*. Goth. *namo*.

Isl. *nasu*. D. *Navn*. Armen. *anavn*. S. *Name*. Lat. *nomen*.

Gr. *ὄνομα*. Lat. *Precop*. *nahm*. Pers. *nam*. Khât. *num*. Val.

numele. Ung. *neve*. Tyrk. *ism*.

kâm, *kâmen*, lapis, filix, saxum. B. *kâmen*. P. *kamien*. Lett. *ackmins*.

Arem. *maen*, *mæn*. D. *kamp*, *kampesteen*.

kanta, cantharus. Boh. *konen*. S. *Kanne*, olim *Kante*. D. *Kande*.

Iber. *kanáta*. Tyrk. *kanta*.

kappa, capitium. Lat. barb. *cappa*. Polsk *kapá*, *kapizá*, ein Kleid mit einer Kappe, die über den Kopf gezogen wird. Cambr. *cap*, *cappan*, *pileus*. Arem. *cabell*, *bardocucullus*. Dansk *Kaabe*. Fransk *chapeau*, it. *chaperon*. Tyrk. *capot*. dersfra *Isllyr*. *kapuç*, *epomis*, *cucullus*. Lat. barb. *caputium*.

kár, rixa, jurgium, lis, contentio. Crain. *kreg*. Esthn. *kerra*. Ung. *garázda*. Cambr. *car*, *odium*, *livor*. Arem. *harès*. Goth. *kiara*, *accusare*, *actionem instituere*; *kiaror*, *lites*. Isl. *eg kirne*, *rixor*, *litigo*, *leviter contendo*. Ital. *gara*, *certatio*, *contentio*.

kàrv, *kèrv*, *krriv*, sanguis. B. *krzew*. P. *krwie*. B. *kræ*, *krej*, *fischei*, *fshew*. Russ. *krov*. Crain. *kry*. Lith. *kraujas*. Cambr. *crau*. Lat. *cruor*.

kârsc, *kêrsc*, *krrisc*, cautes, rupes. Sinsf *cari*, *scopulus*. Cambr. *carreg*, *crag*, *crau*, *saxum*, *lapis*. Isl. *carrig*, *rupes*. Cantabr. *harria*, id. Ny Gr. *κρηα*. Engelsk *crag*, *apex rupis*; *craggy*, *scopulosus*, *salebrosus*.

karsciti, frangere, rumpere, comminuere. P. *kruchi*, *morsch*, *mürbe*; *kruszenie*, *friatio*, *comminutio in micas*. Eng. *to crush to pieces*. S. *zerknirschen*. Ital. *crusca*, *furfur*.

klâk, calx, cæmentum. Cambr. *calch*, *calx*, *creta*. D. S. *Kalk*. Fr. *chaux*.

klapati,

- klapati*, pulsare. B. klapasch. Goth. klappa, tundo. Gr. κολάπτειν.
 D. at klappe. T. klappen, klopfen.
- klia*, gluten. P. klij, kley. B. kli, kleg. Eng. glue.
- kovás*, faber ferrarius. B. kowarz. P. B. kowal. Camb. gof.
- kòza*, capra. B. B. kòsa. P. kòzá. Lett. kasa. Tyrk. ketschi. Lapp.
 gajze. Goth. gaitein. Isl. Geit. Dansk Geed. Sv. geet. Holl.
 gheyte. Ung. S. gat. Eng. goat. Finsk cuttu. Ung. kechke. Gr.
 αἴξ. Ny Gr. γίδα. Epir. θεία. Camb. gitten, hädus. Isl. Eng.
 kid, fœtus capræ. Spansk gacelo, caper silvestris. Arab. gazal,
 algazel, capreolus.
- kokòt*, gallus gallinaceus. P. B. kokot. B. kohant. Ung. kakas. Finsk
 cuckoi. Esthn. kuck. Arrem. Fransk coq. Ung. S. cocc. Eng. cock.
 it. chick, chicken, pullus gallinaceus. Sv. kyckling. T. Kùchlein,
 Kùken. Dansk Kylling.
- koljèno*, *kolino*, genu. B. koleno. P. koláno. Camb. glin. Irl. glun.
 Gr. γόνυ.
- kolo*, rota, orbita, circulus. Boh. P. B. kolo. Camb. cylch, chwyl,
 olwyn. Goth. huel. Ung. S. weal, wealc. Isl. hiof. D. Sv. hiul.
 Holl. wiel. Eng. wheel. Pers. kilah.
- kòrda*, machæra, ensis lunatus, vel falcatus; fica, gladiolus curtus &
 largus. Polsk kòrd. Ung. kard. Goth. hairus, hos Ulphilas. Isl.
 hior. D. Kaarde. Tyrk. kiurde.
- kòt*, carus, felis. P. kòt, kotká. B. kotzka. B. kot, kòza, kòzka. Camb.
 cath. Dansk Kat, Katte. Eng. cat. T. Katze. Ital. gatto. Iber.
 kàta. Pers. kæt. Arremor. caz. Arab. kiedi.
- kotál*, *kotáo*, ahenum, lebes, cacabus. B. kotel. P. kotlá, kocziel. B.
 kozel. Gr. κώδος. Goth. kittel. Ung. S. cytel. D. Kiedel. Eng.
 kettle. T. Kessel.
- krài*, margo, ora, extremitas, crepido, fimbria, limbus. Boh. frag.
 P. kray. Ung. kirey. Camb. cwrr, margo, limbus. Irl. curr.
- kràina*, confinium, fines, Gränze. P. kráiná, regio, provincia. Der-
 fra Crain, Carniola, i. e. marca, it. *Ukràina*. Isl. grein, Abson-
 derung, Unterscheidung; greina, absondern.

- krèpak*, firmus, stabilis, constans, fortis, robustus. Polſk krzepki.
 Cambr. cryf. Iſl. kræfr.
- kréſg*, crux. B. krziz. P. krzyz. Crain. krish. B. kſis. Bal. krucie.
 Epir. chruu. Ung. kereszt. Cambr. crog, suspendium, crux. Iſl.
 kros. Eng. cross. D. Kros. T. Creutz.
- kriés*, cicada. Cambr. criccied, tettigonia, cicada focaria, pyrausta.
krik, ejulatus, planctus. *kriciati*, vociferari, clamare; plorare, ululare.
 Boh. kriceti. Goth. greitan. Gammel Eng. to grite, græte. D.
 at græde. Holl. krenten. Tyndſk kreischen. Ital. gridare. Tatar.
 Precop. cridan. Gr. κριζειν.
- krüg*, scopulus. Cambr. crug, crugin, tumulus saxeus, cippus. Celt.
 roch, rupes. Irl. carrig, id. Cantabr. harria, id. Eng. rock; it.
 craggy, scopulosus. Franſk roche, rocher.
- kruna*, corona. Boh. koruna. Polſk koroná. Balak. kununa. Finſk
 kruunu. Cambr. crwinn, annulus, it. rotundus. Cantabr. coroa.
 Gr. κορώνη. Iſl. krúna. D. T. Krone. Eng. crown. Tyrk. curun.
- küga*, pestilentia, lues. Cambr. cowyn, id.
- kupa*, scyphus, crater, poculum, calix, cyathus. Cambr. kuppan, id.
 Caled. copan. Cantabr. kopa. Eng. cup. D. kop. Ital. coppa.
 Franſk coupe. Pers. cobba, cub. Tyrk. kopa, scyphus magnus.
 Tatar. Precop. kop, calix.
- küpiti*, emere, mercari, nundinari; *kupovati*, frequ. Boh. kupowati.
 P. B. kupowac. Iſl. kaupá. Ung. S. ceapan. Eng. to cheapen,
 licitari. D. at kiobe. T. kaufen.
- láv*, leo. Bohm. Polſk lew. Bend. ljaw. Lett. lawis. Epir. luaa.
 Cambr. llew. Aram. lion. Cant. lehoina. Caled. leómhan.
- lagati*, mentiri. Boh. lháti. P. lgac. B. dgasch. Goth. liugan. Iſl.
 Sv. liuga. D. lyve. T. lügen.
- laſg*, *laganie*, mendacium, fallum. B. P. lez, lgá. Ruſſ. lai. Goth.
 liugn. D. Logn. T. Lügen. Eng. lye. Pers. liwa. Lat. obsol. lax,
 fraus. Gudm. Andrea Lex. Island. p. 170.
- lågaban*, levis, agilis. Boh. lehki. Ung. S. leoht. Eng. light. D. let.
 T. leicht.

- lân*, linum. Boh. P. len. B. ljan, lien. Cambr. llin. Cant. lignoa.
Epir. lij. Iber. linare. Isl. lin. T. Letn. Ung. lén.
liv, lævus, sinister. B. lewy. B. levi. Aram. cley, & cleiz. Gr. λαίος.
limiti se, pigrescere, pigrum fieri. Polsk lenie sie, piger sum. Isl. eg
 linne, lunte, desino, cesso. Al. Fr. pilinman, cessare.
licto, lito, æstas, tempus æstivum. P. létho, lato. B. léto. B. lacze,
 wleze. Ung. S. lida monaths, Junius & Julius mensis, conversio
 solis æstiva; apud Bedam.
lizati, lingere, lambere. Boh. lizati. P. lizac. Vend. lisasch. Goth.
 laigwan. Ung. S. liccian. Eng. to lick. D. litte. T. lecken.
lik, medicina, remedium. Isl. lækning. Al. Fr. lachenunga.
lickâr, medicus. B. lekar. P. lekarz. Goth. leik, lek. Ung. S. læc,
 lec. Al. Fr. laches, medici. Tatian. p. 105. III. D. Læge. Isl.
 Læfner. Sv. Läkare.
lieciti, mederi, sanare. B. leciti. Polsk leczye. Russ. lekiti. Goth.
 leikinan. Ung. S. læcnian. Isl. lækna. Dansk at læge.
lige, facies, vultus. P. lice. Isl. lit, andlit. T. Antlitz.
lûg, lixivium. Polsk Crain. lug. B. lauh. Aram. ludw. Celt. lug,
 aquæ liquor. Isl. laug, lavacrum, balneum. Ung. S. læg, lixi-
 vium. D. Luid. T. Lauge. Aram. ludu, cinis.
lûka, convallis. Ung. S. laag, vallis. Isl. laag, id.
mâ, ast, sed, verum, at vero. Ital. ma. Iber. mágra. Pun. Malt.
 emma. Fransk mais. Holl. maer. D. men.
mal, parvus, pusillus, exiguus. Boh. maly. P. mály. Vend. malki,
 mawki. Cambr. man, exilis, parvus. Eng. small. Ung. S. mæl,
 pars exigua, modicum, minutia.
malin, mlin, mola, molendinum. P. mlyn. Boh. mleyn. B. mlin.
 Cambr. mil, miln, melin. Aram. milin. Ung. S. myln. Islandsk
 mylna. D. Mølle. Eng. mill. T. Mühle. Fransk moulin. Lat.
 barb. molinum. Gr. μύλη. Finsk mylly. Ung. malom.
mati, mater, genitrix. B. mate, mátká. P. matká. B. masch. Lett.
 mahte. Lith. mótna. Pers. Tat. mader, mazer. Caled. mhà-
 thair. Ung. S. meder, modor. Isl. Dansk Svensk Moder. Eng.
 mother. T. Mutter. Fr. mère. Armen. maïr. Gr. μήτηρ.

- mac*, gladius, ensis. Bohm. *mec*. P. *miecz*. Tyrk. *mec*, rhomphaea. Lapp. *mieffe*. Goth. *mækir*; *mæke*, *mæki*, enses. Verel. Ind. p. 165. Isl. *mæker*. Gr. *μαχαίρα*. Lat. Barb. *macera*, i. e. gladius longus, ex una parte acutus. Inde *Mecca*, nomen patris Maximini Thracis, gente Gothi. Jul. Capitolin. in Maximino cap. I. it. *Miecislavus*, i. e. gloria gladii.
- magnkati*, deesse, deficere, at mangle, manquer. Ital. *mancare*. Iber. *maklià*. Isl. *mijnka*, diminuo. T. *mangelu*.
- méd*, mel. Boh. Russ. *med*. P. B. *miöd*. Lapp. *miet*. Lith. Lett. *meddus*. Morduan. *méd*. Finsk *miesi*, genit. *meden*. Ung. *méz*. Cambr. *mèdd*, *meddig-llyn*, potus melleus. Caled. mil. *Urem*. *meddy*, *mulsum*. Eng. *mead*, *hydromeli*. D. Sv. *miöd*. Tydsk *Meet*, *Meth*. Lat. barb. *medo* & *medum*. Nye Gr. *μέδον*.
- mésa*, caro, plur. *mésa*, carnes cibariae. B. *masso*. P. Bend. *miesso*, *mijasso*. Lett. *messas*. Epir. *misc*. Armen. *mís*. Goth. *maats*, *cibus*. Eng. *meat*. D. *Mad*. Lat. barb. *mace*.
- miesec*, *mifec*, luna; mensis. Boh. *mesyc*. Polsk *miesiac*. B. *miesitz*, *miaszez*. Cambr. *mís*. Aol. *μῆς*.
- mife*, *miése*, mus. B. P. *mysz*. Crain. *mésh*. Bend. *mosch*, *musch*. Pers. Lat. *mulch*. Epir. *mij*. Gr. *μῦς*. Isl. *mus*. Dansk *Muus*. Sv. *mys*. Ang. S. *mus*. Eng. *moufe*. T. *Maus*.
- mlád*, tener, recens, novus. B. *mlady* (propr. recens natus.) P. B. *mlody*, *mlodi*. Caled. *maoth*.
- mljéko*, *mljko*, lac. Boh. P. *mléko*. Crain. *mléka*. B. *mljoko*. Russ. *molocò*. Ang. S. *meoloc*. Isl. Sv. *miölk*. Dansk *Melk*. Eng. *milk*. Tydsk *Milch*.
- mljeti*, molere. B. *mliti*. P. *mlec*. B. *mlezi*. Lett. *malt*. Cambr. *malu*. D. at *male*. T. *mahlen*. Pers. *maliden*. Gr. *μύλλειν*.
- mnòg*, multus, numerosus. Boh. *mnòhi*. P. *mnogi*. Isl. *margur*. Goth. *managai*. Ang. S. *mænig*. Allem. Fränk. *manego*, *multi*. D. *mange*. T. *manche*. Eng. *many*.
- mnògo*, multum, valde, fatis. B. *mnòho*. Isl. *nog*. D. *noh*. Tydsk *genug*. Eng. *enough*.

- móí*, meus. P. moy. Boh. mug. Cambr. mau, meu, bheu. Arem. ma. Caled. mo.
- moli*, tinea, blatta. B. mol. P. mól. D. Moll. T. Milbe.
- móre*, mare, æqvor. B. P. morze. B. morjo. Lith. marios. Finsk meri. Esthn. merri. Lapp. mærra, en salt Sis. Cambr. môr. Caled. muir. Goth. marei. T. Meer. Hinc *Aremorica*, regio ad mare sita; *Pomerania*, (på móríe, juxta mare) *Aremorica* Germanica; *Wismar* (*visce môra*, locus altior mari) it. *mornâr*, *marnâr*, nauta, marinier. Polsk *marynarz*. Cambr. merinwr. ant. Germ. *Marnier*, idem. v. *Heldenbuch* f. 7. 14. & passim.
- móech*, vis, potentia, efficacia, robur. P. B. moc. B. mocnost. Russ. moga. Goth. mahts. Ang. S. meahte, miht, mægen. Allem. Fr. magenchraft. Isl. matt, mattur. Dansk Magt. Tydsk Macht. Eng. might.
- mocchi*, posse, valere. B. mohu, possum. Epir. maihune, posse. Gr. *μολύειν*. Isl. eg magna. Goth. mag. Ang. S. mæg. Eng. I may. D. maae, formaae. T. mögen, vermögen.
- mráv*, formica. Boh. mravenec. P. mrówkâ. B. mroja. Cambr. myr. Arem. méryenen. Pers. mur. Tat. Precop. miera. Isl. maur. D. Myre. T. Holl. Meere. Eng. pismire. Gr. *μύρμηξ*.
- mrjeti*, mori. Polsk *mrzec*. Boh. *vmrjti*. Lett. mirt. Arem. mervel. Cambr. marw, mortuus. Caled. marbh, id.
- smárt*, *smèrt*, *smrrit*, mors. B. smrt. Polsk *smiercz*. Bend. *smersch*. Cambr. marwolaeth, & mart. Pers. mork. Gr. *μóρος*, destructio, interitus.
- nágh*, nudus. P. Bend. nagi. B. nahy. Arem. nuah, noéh. Goth. nauaths. Ang. S. naced. Isl. naken. Dansk nøgen. T. nackend. Eng. naked.
- ne*, non. Boh. ne. P. B. nie. Cambr. na, ni. Ang. S. ne. Goth. ne, ni, niu. Isl. nei. D. ney. T. nein. Pers. neh. Ungerisk nem. Iber. no, non. Eng. no.
- nebo*, cælum, æther, firmamentum. B. nebe. P. niebo. B. njebe. Lett. debbes. Iber. nebo, nifti. Cambr. nef. Arem. neff. Caled. neamh (pronunc. *neav*.) Isl. nimh (*niv*.) Eng. heaven.

nov, novus, recens. Boh. Polst nowy. Armen. neu, nevés. Cambr. newydd. Caled. nomha (*nova*.) Goth. niuga. Isl. nyr. D. Sv. ny. T. neu. Holl. nieuw. Eng. new. Pers. nu, nau, noy. Tat. Precop. nau. Gr. νέος.

nočeb, nox. Boh. P. noc. B. noz. Slav. nóct. Lith. naftis. Lett. nafts. Armen. Corn. nòs. Isl. nott. Dansk Sv. Nat. T. Nacht. Eng. night. Ital. noce. Gr. νύξ. Ibr. nvósi.

ovan, aries. Slav. ovén. Lett. auns. Cambr. oen, agnus. Corn. Armen. oan, id. Irl. uan, id.

odar, lectus, stratum, cubile. Slav. ódr. Irl. adart, cervical. Tyrk. oda, cubiculum; à Bohem. odri, i. e. speculæ avibus captandis constitutæ, nomen *Oderæ* fluvii, s. *Viadri*, ad cujus fontem in Moravia adhuc tempore *Joannis Dubravii* ejuscemodi speculæ ab aucupibus constituebantur. vid. ejus Histor. Bojem. lib. IV. f. 20.

oko, oculus. B. P. oko. Vend. woko, hoko. Lith. akis. Lett. azs. Dor. ὄκος, apud Hesych. Goth. augo. Ung. S. eag. Isl. auga. T. Auge. Sv. öga. D. Dye. Holl. ooghe. Eng. eye. Spanst ojo. Ital. occhio. Armen. akn. Carab. akou, vel euke.

on, oná, onó, is, ille. Boh. P. on. B. won. Finst hán. Cambr. hwn. Goth. gains. Isl. hann, hun. D. Sv. han, hun. Armen. ain. Pers. ein, an. Tyrk. on, ol.

orál, oráo, oró, aquila. Slav. órel. P. orzel. B. worel. B. woredl. Iber. órbis. Armen. ér. Goth. ern. Isl. D. Sv. Oru. T. Ar, Arn, Alder. Lett. ehrglis. Aol. ἀρῆς.

orati, arare, agrum colere. P. orac. B. worati. B. worasch. Lett. art. Ungerst aratni. Cambr. aredig. Goth. ariandan. Ung. S. erigan. Isl. eg eria, aro. Smol. árja. Eng. to eare.

osál, osáo, osó, asinus. B. osel. P. ossel. B. wosel, woszel. Finst Afasi. Cambr. afen, afina. Armen. asen, asinus. Isl. Afne. D. Afen. Sv. Afna. Franst âne. Spanst afno. Eng. ass. T. Esel.

otac, pater, genitor. B. otec. P. ociec. Crain. ozha. Croat. ozhe. Russ. otec. Bulg. otskye. Vend. wosch, woschzi. Lapp. atkia, atzhie. Spir. ate. Celt. at, tad. Cant. aica. Priscis Latinis atta, vel tata. Felt. p. 19. Tat. attà. Ung. atya.

- páv*, pavo. B. P. Vend. paw. Slav. páva. Cambr. payn. Urem. páun, pawyn. Fr. paon. Isl. Pafugl. D. Paafugl. T. Pfau. Eng. peacock.
- pako*, pix. Urem. pecg. Isl. bið. D. Beeg. T. Pech. Ital. pegola. Eng. pitch.
- parvi*, *prriwi*, primus. B. prwony. B. prjedni. Crain. pèrvi. Polsk pierwszy. Cambr. prif.
- pàs*, canis. *pòs*, id. Boh. pès, posz. Raiz. pes. B. pjas. Cant. bata. Pers. passa.
- psica*, canis foemina. Polsk psica. Ung. S. bicce. Eng. bitch. Tydsk Betze.
- pásenie*, pabulatio, pastio. B. pasenj. P. pasienie. Cambr. pàsg. à rad. *pàsti*, pascere; unde *pàsen*, pastus. Cambr. pasgedig, pastus, faginatus.
- pèrie*, pluma, penna. Polsk perz, pierze. Gr. πτέρον, ala. Isl. fiodr, fiotur, penna; fidur, pluma. T. Feder, Gefieder. Eng. feather. D. Fier. Vestphal. dial. fære.
- pèbar*, poculum, cyathus, scyphus, calix, crater. Isl. biðare. Dansk Beger. Sv. Begare. T. Becher. Ital. bicchiéro. Ung. pohar. Fest. pag. 23. *bacar*, vas vinarium, simile bacriani; *bacriani* dicebant (veteres) genus vasis longioris manubrii.
- pila*, ferra, lima. B. pila. Polsk pila. Isl. piel. D. Siil. T. Feile. Urem. poulicza, limare.
- plāv*, flavus, gilvus, lividus. Polsk plawy, cæsius. Crain. plav, cæruleus. Ung. S. falb, falv, gilvus, lividus. Goth. blafain, cæruleus. D. blaa. T. blau. Eng. blew. Fr. bleu.
- plám*, *plàmen*, flamma. B. plamen. B. plomje. P. plomien. Urem. flamm. T. Flamme.
- plèsti*, torquere, contorquere. Slav. pletù, plico, necto. B. plesti. P. pleśc, plotac. Cambr. plethu, intexere, plicare. Caled. plet. Isl. at flætta, nectere; *flietta*, id. Dansk at flette. T. flechten. Eng. to plat.
- plivati*, nare, natare. B. plowati. P. plywac. B. pljesch. Isl. eg flenta, natare facio.

- plug*, aratrum. P. plug. Boh. pluh. D. Ploug. Isl. plogur. Tydsk Pflug. Eng. ploug. Pers. pülüg.
- pokoi*, quies, requies, tranquillitas, pax. B. pokoi. P. pokoy. Boh. pokog. Lith. pakajus. Aram. peoc'h. Cant. baquea.
- pöst*, jejunium. B. pust. P. post. Finck paasto. Esthn. paast. Isl. fasta. D. faste. Eng. fast, fasting. T. Fasten. Gr. ἀπαστία, inedia.
- pöglie*, rus, ager, campi plani, arva. B. B. pole. Polsk polie. Finck peido. Ung. fold. Esthn. pold. Aram. plouë. Goth. Isl. folld, terra, tellus, regio. Ang. S. fild. Eng. field. T. Feld; Gefilde.
- práwda*, justitia, æquitas. B. P. práwo. Cambr. brawel, judicium; brawdwr, judex; brawdle, tribunal.
- prì*, prie, ante. B. P. przed. Goth. firì. Isl. fyrir.
- púk*, *púok*, populus, plebs, vulgus. Slav. pólk, agmen, turba, cohors. Lith. pulkas. Lett. pulcks. Isl. floekur. D. Volk. T. Volk.
- pule*, pullus asininus. Cambr. eboll, pullus equinus, vel asininus. Aram. peull, pull. Goth. fula. Isl. D. Fole. Eng. foal. Tydsk Füllen. Lat. barb. poledrus, pulletrus. Gr. πῶλος.
- pùn*, *puln*, plenus, refertus. B. polny. Slav. polnii. Polsk pelny. B. plny. Lith. pilnas. Lett. pilns. Cambr. llawn. Aram. leun. Goth. fulls. Isl. fullur. D. fuld. Eng. full. T. voll.
- pút*, via, semita, callis. Crain. Raiz. pot. Gr. πάτος, via, vestigium. Sv. pat, fiåt. Eng. path. Tydsk Pfad, Fußpfad. Lat. barb. pita, via dura & lapidea.
- råd*, contentus, hilaris, jucundus. P. rad, latus. B. rad, lubens. Cambr. rhåd, gratia, favor.
- rame*, humerus, scapula, brachium. Boh. rante, lacertus; rameno, humerus. P. B. ranje. Aram. armm. Goth. arms. Ang. S. earm. Isl. armur. D. T. Arm.
- rebro*, costa. Slav. rébra. Vend. rebro, rjoblo. Boh. zebra. Polsk zebro. Isl. rifbein. Dansk Ribbeen. Eng. rib. Ang. S. ribbe. Tydsk Rippe.
- red*, ordo, series. B. P. rzád. Cambr. rhês. Aram. reiz. Isl. rod. Dansk rad. Sv. reda. Eng. row. Pers. radah, rah. Ung. rend. Balach. rendul.

recchi, rjeti, dicere, loqui, fari, narrare. Bohm. *rikati*. Crain. *rezhi*.

B. *rekli*. R. *rekiti*. Ang. S. *reccan*. Gr. *ῥητόν*, dictum. D. at berette. Isl. *uppreikna*.

rôgh, cornu. P. B. *rôg*. Boh. *roh*. Crain. *rûg*. Lett. *rags*. Caled. *adharc*.

rûb, linteum. B. *rub*. Lith. *rubas*, vestis; *rubus*, amictus, vestitus. Aladebon. Cant. *arropa*, tunica; plur. *arropá*, vestes. Ang. S. *reaf*, vestis. Fr. *robe*.

rûsga, rûsa, rosa. P. *rozá*. Boh. *ruze*. Cambr. *rhos*. Arém. *rosen*. Cant. *arrofa*. Gr. *ῥόδος*. Isl. *ros*. D. T. Eng. Fr. *rose*.

rûs, ruber, rufus. Boh. *ryssawj*. Arém. *ruz*. Ital. *rosso*. Ned. S. *ross*. f. Brem. *Wörterb. III, 530 f.* Lat. antiquis *russum* & *russseum* significabat rubrum, *κόκκινον*. v. *Laurenberg. Antiquar. pag. 393.* à *rûs* nomen gentis *Rufforum*.

sava, *savus* fluvius. Cambr. *dav* & *sav*, amnis. Arém. *avon*, *aven*. *sâm*, solus, unicus, singularis. Slav. *sâm*, ipse. Wend. *szam*. Goth. *samo*. Ang. S. *sam*. Isl. *sem*. D. den *samme*. Eng. the *fame*.

sân, sen, somnus, sopor. B. *sen*. P. *sen*, *sinu*. Slav. B. *son*. Lett. *sappn*. Arém. *hun*. Isl. *svetu*. D. *sovn*. Spanst *fueno*. Ital. *fogno*. Eng. *swoon*, *deliquium animi*.

sapûn, *sapo*, *smegma*. Cambr. *sebon*. Arém. *savann*, *saon*. Isl. *sapa*. D. *Sæbe*. T. *Seife*. Ital. *sapone*. Tyrk. *fabun*.

svigna, *sus*, *porca*, *scrofa*. B. *swiné*. P. B. *swinia*. Arém. *souyn*, *porcus*. Goth. Ang. S. *sweina*, *porci*. Isl. *Svyn*. D. *Svinn*. T. *Schwein*. Eng. *swine*.

sêlo, *rus*, *prædium*, *ager*, *villa*; ut *zársko sêlo*, *prædium Zaricum*. Isl. *Sæl*, *domuncula æstiva in montanis*; *Sæluhus*, *tuguria viatoribus ad pernoctandum exstructa*. Caled. *sheelings*, *die Sommer-Hütten der Berg-Schotten auf den hohen Gebürgen, wo sie sich nur in dieser Jahreszeit aufhalten*. Schottland. *Briefe II, 232.*

sestra, *soror*. B. *sestra*. B. *sostra*. P. *siostrá*. Lith. *sessu*. Ang. S. *sveoster*, *fulter*. Isl. *sister*. Goth. *swistar*. D. *Syster*. Eng. *sister*. T. *Schwester*.

- sediti, sediti*, federe, confidere. Boh. Lith. sedėti. P. siedziac. B. sze
szjednusch. Arem. afeza. Goth. sitan. Isl. eg sit, sedeo. D. at
sидde. Eng. to sit. Pers. nisēcten. T. sitzen.
- sin*, filius. B. P. syn. Vend. syn. Lith. sinuus. Goth. funus. Isl.
sonur. Ung. S. suna. D. Son. Eng. son. T. Sohn.
- skūt*, gremium, sinus; limbus, lacinia, fimbria. Gothisk skauta.
Ung. S. sceat. Isl. skaut. Dansk Skiod. Tydsk Schoos. Holl.
schoot.
- snjég, snig*, nix. P. snieg. Crain. sneg. B. snjeg. Boh. snih. Lith.
sniegas. Goth. snais. Ung. S. snaw. Isl. snior. D. Snee. Eng.
snow. T. Schnee. Armen. snien.
- sō, söl*, sal. Polsk sol. Boh. sul. Vend. szolj. Cambr. halen. Arem.
halonn. Caled. salann. Isl. Salt. D. Eng. Salt. T. Salz, it.
Sole, sal fluidum. Lapp. saltak. Ung. soo.
- sök*, succus, liquor, Saft. B. P. sok. Cambr. sug.
- stala*, mandra, caula, stabulum. Cambr. stabl. Isl. stodull. Dansk
Stald. T. Stall. Ital. stalla. Eng. stable. Ung. istalo.
- stol*, sella, fedes, fedile, cathedra. P. stolek. B. stolice. Cambr. ystol.
Caled. stōl. Goth. stols. Isl. Stoll. Dansk Stoel. T. Stuhl.
Ung. afztal.
- strjēla, strīla*, sagitta, telum, jaculum. Bohm. strzela. Slav. strela.
Polsk strzala. Ung. S. stræl, strele. Gam. Tydsk Stral, Stranl,
sagitta hamata, lædens ex ambabus partibus. Vocabul. brevilogu.
Ital. strale. deraf *strjégljaç* sagittarius, Streliz.
- stūlp, stūp*, columna. Slav. stolp. P. slup. Boh. slaup. Bal. stelp.
B. szlup. Skotsk stoup. Sv. stolpe. Isl. stopull.
- sub*, aridus, siccus, torridus. B. P. suchy. B. szuchi. Cambr. sych.
Arem. seac'h. Ung. afzszu.
- susciti*, arefacere, exsiccare, torrere. Boh. susiti. Polsk suszic. Lett.
schaut. Cambr. sychu. Pers. sūchten, urere & uri.
- tái, tá, tó*, is, ille, iste. Bohm. ten, ta, to. Goth. tha, thata, tho, it. sa,
sah, faei. Ung. S. se, leo. Islandsk thad, thesse, thetta. Arem. sa
& ais.

táman, tánni, obscurus, tenebrosus. Bohm. temny. Polssk *ciemny*. Lith. *tamsus*. Lett. *dumsch*. Islandsk *dimmur*; *dymma*, caligo. Ill. Fránk. *timberi*, id. hos Notker. T. *Demmerung*. I en Norsk Dialekt *taamen*. Eng. *dim*. D. *Dumbhed*, *obscuritas*. Isl. *dymmleike*, id. Finsk *hámi*, *crepusculum*.

tának, tántka, tántko, tenuis, subtilis, tynd. Boh. *tenky*. P. *cientky*. B. *czentki*. Caled. *tana*. Eng. *thin*. T. *dünn*.

tárg, térg, trrig, forum, emporium. P. *targ*. B. *trh*. Lett. *tirgus*. Finsk *turcu*. Priscis *Batavis drecht*, unde *Utrecht*, *Dordrecht*. Isl. *Torg*. D. *Torb*.

tárn, térn, trrin, spina, sentis, vepres. Boh. *trn*. Polssk *tarn*, *ciern*. Cambr. *draen*. Arem. *drên*, *drean*. Goth. *thaurns*. Isl. *thirner*. D. *Torn*. Eng. *thorn*. T. *Dorn*.

társt, térst, trrist, arundo, canna; caulis, stipes. B. *trést*. P. *trzcina*. Cambr. *cors*. Derfra *Maynet af Staden Trieste*. s. *trésti*.

tuárd, durus, firmus, solidus. Bohm. *Bend*. *twrdy*. Polssk *twárdy*. Arem. *stardt*. Eng. *sturdy*.

téle, vitulus. Boh. *tele*. Crain. *telle*. P. *ciele*. *Bend*. *czelo*, *schellje*. Arem. *le*, *lue*. Isl. *selur*. Dansk *Sæl*, *phoca*, *vitulus marinus*, *Sælhund*, *Sælfisk*. Eng. *Seal*.

tecchi, currere; fluere. Cambr. *techu*, *fugere*. Unde nomen *Tagi*, *fluminis Lusitaniæ*, ortum videtur *Baxtero Gloss. Antiq. Britann. pag. 100.* sed rectius à significato fluendi.

ti, tu. Boh. P. *ty*. Cambr. *ti*, *thi*, *di*. Arem. *te*. Goth. Isl. *thu*. D. T. *du*. Pers. *tu*. Eng. *thou*.

topiti, mergere, submergere. Boh. *topiti v wode*. P. *topec*, *topic*. Goth. *daupgan*. Ang. S. *dyppan*, & *doppetan*. Isl. *at dýsa*. Eng. *to dip*. T. *taufen*.

trésti, quater, agitare, concutere. Bohmisk *trzasti*. Polssk *trzasc*. *Bendisk tshjesz*. Ang. S. *thærscan*, *triturare*. Dansk *terste*. Svensk *tröska*. Engelsk *thresh*. Tydsk *dreschen*. hos *Ulphilas thrask*, *area*.

tri, tres. Boh. trzi. P. trzy. Cambr. Caled. tri. Isl. troee. Isl. thriyr. D. tre. Eng. three. L. drey.

trúbglja, tuba. Boh. trauba. P. tromba. Iber. trombeda. Cambr. trwmpis. Arem. trompill. Isl. Trometa. Danst L. Trompet, Trompete. Eng. trumpet. Ital. trombeta.

trúd, opera, labor; fatigatio, lassitudo. P. trud, Træthed. Cambr. truan, miser, ærumnosus. D. træt, fessus, lassus. Isl. threitir, id. threita, lassitudo.

túp, *túlp*, stupidus, hebes, obtusus. Boh. Bend. tupy, dov, stumpet. Polst tempy. Camb. delf, rusticus, barbarus. Danst taabelig. L. Töspel. Fr. dupe.

turan, turris. Arem. twr. Isl. Turn. Danst Taarn. Tyndst Thurn, Thurm. Fr. tour. Eng. tower. Ung. torony. Gr. τούργος.

úlie, *úglje*, oleum. P. olei. Bohm. oleg. Slav. eléi. Bend. wolai. Cambr. olew. Caled. ola. Skotst ulie. Cantabr. olia. Isl. D. Olie. Sv. Olja. Ital. oglio. L. Del. Gr. ἔλαιον. Iber. éleo. Epir. vly, oliva.

ura, hora. Cambr. awr, orie. Arem. heur, ér. Holl. ure.

ufati, sperare, confidere. P. ufam, fido. Cambr. gobeithio. Danst at haabe. Eng. to hope. Tyndst hoffen. *ufanie*, spes, fiducia. Polst ufanie. Cambr. gobeith. Goth. uana. Isl. von. L. Hoffnung. Danst Haab. Svensst hopp. Engellst hope. Spanst vfanía, Zufriedenheit.

ugljen, pruna, carbo. Boh. vhel. Bend. hugel. P. wongl. Cambr. glo, gloyn. Arem. glaoüen, gléüen. D. Glod. Tyndst glühende Kohle.

figl, elephas. Arab. fil, elfil. Tyrk. fil, pil. Isl. fyll. Iber. spilo. Cambr. morfil, ebur; quasi ebur marinum, quod longinquè mari advehitur. Isl. fylabein. D. fülsbeen. Tyrk. fil difi. Franst morfil.

baglina, vestis, vestimentum, amictus. Cambr. hug, tunica, toga, chlamys.

chlamys. Ill. hekla, palliolum breve; unde nomen montis *Hecla*, secundum Gudm. Andreae.

hvála, fála, laus, præconium, gloria. Bohm. chwala. Polsk chwala. Nrem. caul, laudare. Caled. cliu, laudatio, prædicatio. Ang. S. wulder, gloria. Allem. Frank. guallich, id. Islandsk hel, encomium.

bléb, bljeb, panis. Boh. P. chlieb. Wend. chlib, flieb. Bosn. hláb. Raiz. láb. Finst leipá. Lapp. laibe, leabee. Goth. hlaib, hlaifs, hos Ulphilas. Ang. S. hlaif. Ill. hleifr. Eng. loaf. T. Laib, ein Laib Brodt.

boditi, ambulare, ire, gradi, incedere. Boh. choditi. Polsk chodzac. Wend. chojjisch. Cambr. rhodio, ambulare. Gammel Eng. gad. Pers. ghodastan.

bote, ultro, sponte, libenter, voluntariè. Ill. hot, affectus ex benevolentia.

scítit, parma, pelta, clypeus, scutum. Bohm. Sstjt. Polsk Sczjt. Epir. Schiut. Nremen. scoed, scuéd. Caled. sgiath. Grætkisk *σπίτρος*.

çieli, çil, integer, totus. Boh. cely. Polsk caly. Crain. zilu. Nrem. holl, oll. Ill. heill. Dansk Tydsk heel. Svensk hel. Eng. whole. Gr. ὅλος.

czetiri, quatuor. Bohm. cztyrjt. Polsk cztery. Caled. cheithir.

cziniti, facere, agere, efficere; *czignjen*, factus. Cantabr. içan, id.

sekoda, damnum, detrimentum, jactura. Boh. škoda. Wend. zkoda. Ang. S. scathe. Ill. Dansk Skade. Tydsk Schade. *Skoditi*, nocere. Goth. skathgan. Ang. S. scathan. Ill. Dansk at skade, T. schaden.

gljúbav, amor, caritas, dilectio. Polsk Wend. ljubosczy. Lapp. læbo, favor, gratia. Allem. Fr. liubi, hos Otfred. Eng. love. Tydsk Liebe.

ghjūdi, homines, (inde à numero quinque personarum) Böh. lid, populus, natio. Polsk lud, id. Wend. vlyud. Goth. lid. Ang. S. leode. Islandsk lydur. Allen. Frank. liut, hos Otfrid. Tydsk Leute, Lude.

Disse anførte Exempel vil, som jeg haaber, være tilstrækkelige til at bevise min Sætning, og tillige tiene til en Forsmag paa de Frugter, man kunde vente at høste ved en flittigere Dyrelse af en hidtil saalidt dyrket Mark. Maaskee er den Tid ikke langt borte, da Nyttens, om ikke Nødvendigheden af at anvende sin Gliid paa det Slavoniske og de dermed beslægtede Sprog, vil falde tydeligere i Øyene end hidindtil skeet er; da det Klagemaal Thomas Reinesius (a) fører over disse Sprogs Forsømmelse hos de Tydske, vil ei meere finde sted, ingen heller med Christian Gottlob Saltaus (b) vil foragte denne Art af uvant Kundskab, ei heller holde den for barbara edulia. Overalt beholde og faa herudi den hellige Hieronymi fornuftige Regel sin Værd: Non sunt contemnenda parva, sine quibus constare magna non possunt (c).

(a) Lektion. var. lib. I. cap. 14. pag. 48.

(b) Glossar. German. medii ævi. col. 212.

(c) epist. 89.

